

Færøerne og Grønland

1. Det danske riges befolkning

Hvis du vil vide mere...

Danmarks Statistik har offentliggjort tal for Færøerne og Grønland helt tilbage til den første Statistiske Årbog i 1896. Både Færøerne og Grønland har i dag deres eget statistikbureau, som kan byde på mange flere tal og oplysninger end præsenteret i årbogen. De to landes statistikbureauer findes på hjemmesiderne www.hagstova.fo for Færøerne og www.statgreen.gl for Grønland. Grønland udgiver desuden sin egen årbog med udførlig statistik. Beretningerne fra Rigsombudsmanden på Færøerne og Grønland er desuden gode kilder til orientering.

Ét rige – tre forskellige samfund

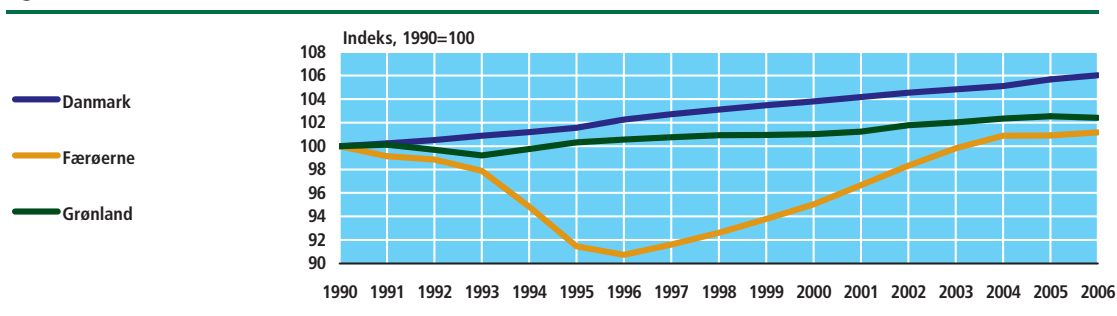
Færøerne og Grønland har tilbage til den tidlige middelalder været i rigsfællesskab med Danmark. I det 20. århundrede har landene gradvist frigjort sig fra Danmark og har i dag et udbygget hjemmestyre. Hjemmestyret blev etableret på Færøerne i 1948 og i Grønland i 1979. Det færøske og grønlandske hjemmestyre lovgiver om egne forhold som fx fiskeri, bolig, skole, handel, kommunale forhold mv., mens spørgsmål om udenrigs-, sikkerheds- og retspolitik er fællesanliggender efter dansk lov. Færøerne og Grønland er med tiden blevet mindre økonomisk afhængige af Danmark, men modtager betydelige midler fra den danske stat. I 2003 modtog Færøerne 616 mio. kr. i bloktilskud, mens Grønland i 2005 modtog 3.069 mio. kr. Oven i dette afholder den danske stat udgifterne til bl.a. retsvæsen og forsvar.

Små befolkninger i forhold til den danske

Den danske befolkning er langt større end den færøske og grønlandske. Der bor 5,4 mio. mennesker i Danmark, mens der bor 48.000 på Færøerne og 57.000 i Grønland. Til sammenligning bor der 55.000 i en middelstor provinsby som Kolding.

Figur 1

Befolkningsudvikling i Danmark, Færøerne og Grønland

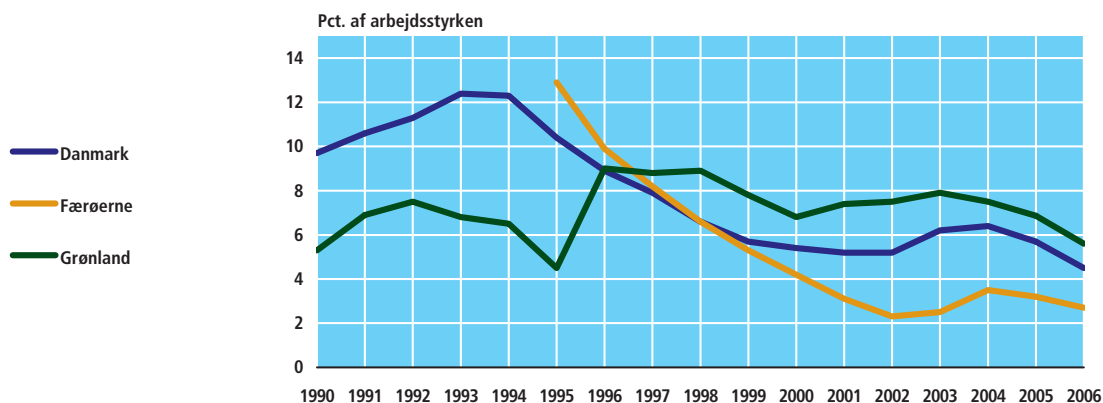
Færøernes krise i midten af 1990'erne

Mens befolkningen er steget svagt i Danmark og Grønland siden 1990, oplevede færingerne i midten af 1990'erne en kraftig tilbagegang i befolkningen. Hovedårsagen var en økonomisk krise med negativ vækst og en stærkt stigende arbejdsløshed. Det færø-

Færøerne og Grønland

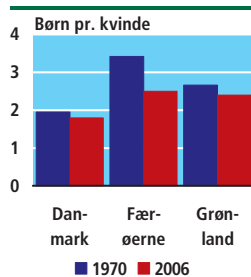
ske samfund havde desuden en gæld til udlandet på næsten 150 pct. af BNP, som siden er vendt til et tilgodehavende over for udlandet. Først i 2003 var der lige så mange mennesker på Færøerne, som der var i 1990.

Figur 2 Ledighed i Danmark, Færøerne og Grønland

Anm.: Data for Færøerne først gyldige fra og med 1995.

Figur 3 Fertilitet

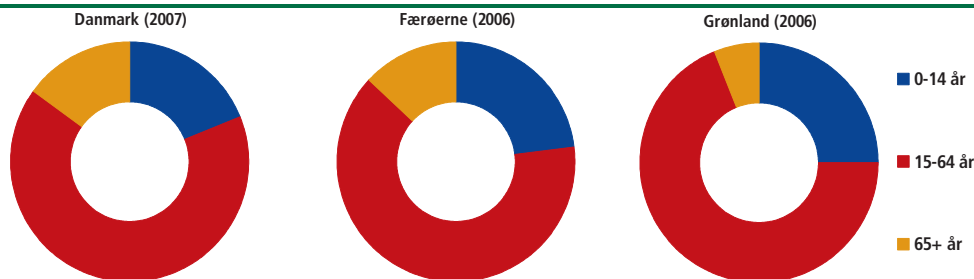
Færingar får flere børn...

For alle tre dele af riget gælder det, at kvinder får færre børn i dag end for 30 år siden. I 1970 fik en færøsk kvinde i gennemsnit 3,4 børn mod 2,5 børn i dag. I Grønland fik en kvinde 2,7 børn i 1970 mod 2,4 børn i dag, og i Danmark fik kvinderne næsten to børn i 1970 mod 1,8 i dag. Fertiliteten har således været mest nedadgående på Færøerne, men det er stadig der, kvinderne får flest børn.

... og lever længere

Det er også på Færøerne, at folk lever længst. Mænds gennemsnitlige levealder på Færøerne er 77 år, mens danske mænd lever, til de er 76 år, og grønlandske mænd til de er 64 år. Tilsvarende lever færøske kvinder i gennemsnit, til de er 81 år, mens danske kvinder gennemsnitligt lever, til de er 80 år, og grønlandske kvinder 70 år. Den betragteligt lavere middellevetid i Grønland afspejles i, at der er relativt færre ældre i Grønland end i de øvrige dele af det danske rige. I Danmark findes imidlertid den laveste andel af unge til at bære fremtidens samfund. 19 pct. af danskerne er børn og unge op til 14 år, mens den samme andel er 23 pct. på Færøerne og 25 pct. i Grønland.

Figur 4 Alderssammensætning i Danmark, Færøerne og Grønland

Færøerne og Grønland

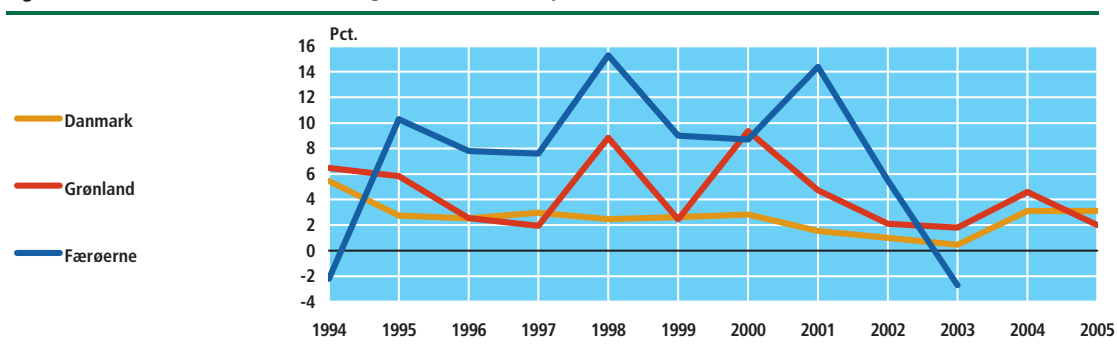
2. Det danske riges økonomi

Små økonomier i forhold til den danske

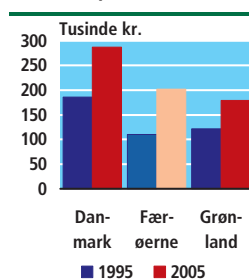
De færøske og grønlandske økonomier er ganske små i forhold til den danske. Mens det danske bruttonationalprodukt (BNP) udgjorde 1.638 mia. kr. i 2006, var BNP i Grønland 10 mia. kr. i 2005. Færøernes BNP udgjorde i 2003 ligeledes 10 mia. kr.

Figur 5

Udviklingen i BNP i løbende priser

Figur 6
BNP pr. indbygger
i løbende priser

Anm.: Tal for Færøerne er fra 2003.

Fiskeriet har stor betydning for økonomien mod nord

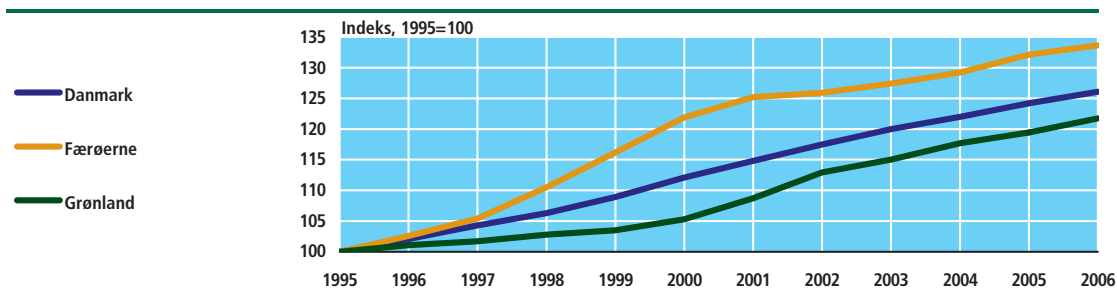
Foruden den generelle konjunkturafmatning har den økonomiske udvikling på Færøerne og Grønland været stærkt påvirket af udviklingen i fiskeriet. Grønlands økonomi er specielt sårbar over for prisen på rejer, der har været faldende de senere år. Det har ført til en tilbagegang i væksten. Færøernes økonomi er ligeledes stærkt afhængig af fiskeriet, herunder antal fiskedage, udviklingen for opdrættede laks og prisen på bl.a. rejer og torsk. Trods pæne vækstrater mod slutningen af 1990'erne havde Færøerne i 2003 en negativ vækst i BNP. Generelt er det kendetegnende for Færøernes og Grønlands økonomi, at de er sårbare for svingninger i et enkeltstående erhverv, fiskeriet, og har derfor større konjunkturudsving end Danmark.

Inflationen størst på Færøerne

Set over de seneste ti år er forbrugerpriserne steget mest på Færøerne. Mens Danmark og Grønland har haft en gennemsnitlig inflation på hhv. 2,2 og 1,8 pct. siden 1995, har inflationen på Færøerne gennemsnitligt været 2,8 pct. i samme periode.

Figur 7

Årlige ændringer i forbrugerprisindekset

Tabel 458

Nøgletal for Færøerne og Grønland – rettelser

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Geografi og klima						
Total areal, km ²	2007	43 098	2007	1 396	2007	2 166 086
Højeste punkt, meter	2007	171	2007	882	2007	3 693
Middeltemperatur, januar, celsius ¹	1961-1990	0,0	1961-1990	3,4	1961-1990	-7,4
Middeltemperatur, juli, celsius ¹	1961-1990	15,6	1961-1990	10,3	1961-1990	6,5
Nedbør, mm. ¹	1961-1990	712	1961-1990	1 284	1961-1990	752
Soltimer ¹	1961-1990	1 495	1961-1990	840
Befolkning						
Befolkning	2007	5 447 084	2007	48 350	2006	56 901
Indbyggere pr. km ²	2007	126,4	2007	34,6	2006	0,14
Fertilitet	2005	1,8	2006	2,5	2005	2,4
Middellevetid, mænd	2005	75,6	2002-2006	76,5	2003	64,1
Middellevetid, kvinder	2005	80,2	2002-2006	81,3	2003	69,5
Befolkning 0-14 år i pct.	2007	19	2006	23	2006	25
Befolkning 65+ år i pct.	2007	15	2006	14	2006	6
Vielser pr. 1.000 indbyggere	2005	6,7	2006	5,7
Skilsmisser pr. 1.000 indbyggere	2005	2,8	2006	1,3
Uddannelse						
Uddannelsesudgifter, mio. kr.	2005	123 365	2003	817	2004	1 316
Uddannelsesudgifter i pct. af BNP	2005	7,9	2003	8,4	2004	13,4
Uddannelsesudgifter pr. folkeskoleelev	2005	75 065	2003	40 083	2004	116 337
Arbejdsmarked						
Arbejdsstyrken	2006	2 862 380	2006	29 400	2006	27 590
Beskæftigede i alt	2006	2 754 646	2006	28 900	2004	21 062
Ledige i pct. af arbejdsstyrken ³	2006	4,5	2006	2,7	2006	5,6
Erhvervsfrekvens, mænd i pct.	2006	81,2	2006	90,9	2004	74,7
Erhvervsfrekvens, kvinder i pct.	2006	75,3	2006	83,3	2004	70,1
Sociale forhold						
Off. udgifter til social beskyttelse	2005	346 345	2004	1 981	2004	1 848
Off. udgifter til social beskyttelse i pct. af BNP	2005	22,3	2004	20	2004	19
Off. udgifter til social beskyttelse pr. indbygger	2005	63 813	2004	41 051	2004	32 471

Anm.: Tabellen er for så vidt muligt dett op i de samme emneområder som de øvrige kapitler i årbogen. Det har dog ikke været muligt at skaffe sammenlignelige tal for transport, industri og penge- og kapitalmarked.

¹ Meteorologiske oplysninger målt i Thorshavn på Færøerne og Nuuk i Grønland. ² I Procent af isfrit område. ³ Ledigheden på Grønland opgøres som medio-ledige i pct. af den potentielle arbejdsstyrke.

Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*.

Tabel 458
Nøgletal for Færøerne og Grønland

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Sundhed						
Sundhedsudgifter i pct. af BNP	2005	6,9	2003	8,0	2004	9,0
Sundhedspersonale pr. 100.000 indbyggere	2004	1 939	2004	1 330	2004	1 028
Heraf: Læger pr. 100.000 indbyggere	2004	304	2004	188	2004	153
Udførte aborter pr. 1 000 levendefødte børn	2004	235	2005	41	2004	1 009
Selv mord pr. 100.000 indbyggere	2005	12	2001-2005	6,7	1998	70
Spædbarnsdødelighed pr. 1.000 levendefødte drenge	2005	5,1	2006	8,5	2004	15,3
Spædbarnsdødelighed pr. 1.000 levendefødte piger	2005	3,6	2006	0,0	2004	6,9
Retsvæsen						
Anmeldte straffelovsovertrædelser	2005	432 704	2006	1 081	2005	5 807
sædelighedsforbrydelser	2005	2 799	2006	24	2005	370
voldsforbrydelser	2005	18 777	2006	116	2005	813
heraf drab og drabsforsøg	2005	53	2005	26
tyveri	2005	168 120	2006	327	2005	1 688
indbrud	2005	76 865	2006	90	2005	986
Indkomst, forbrug og priser						
Forbrugerprisindeks (inflation), årlig vækst i pct.	2006	1,9	2006	1,5	2006	2,3
Gns. personindkomst, før skat, kr.	2005	240 200	2004	167 026	2005	184 769
Gns. familieindkomst, efter skat, kr.	2005	252 000	2005	257 591
Generel erhvervsstatistik						
Firmaer	2004	282 968	2005	1 700	2006	1 988
Beskæftigede fordelt efter erhverv, total pct.	2004	100	2005	100	2004	100,0
Landbrug, jagt og fiskeri	2004	1,5	2005	13,4	2004	6,3
Industri, råstof og forsyning	2004	17,4	2005	12,9	2004	13,6
Bygge og anlæg	2004	6,2	2005	8,2	2004	8,0
Handel, hotel og restauration	2004	15,7	2005	12,1	2004	13,9
Transport, post og tele	2004	7,0	2005	7,0	2004	7,3
Finansiering og forretningsservice	2004	12,4	2005	6,9	2004	5,0
Offentlige og personlige tjenester	2004	39,8	2005	39,1	2004	45,9
Uoplyst aktivitet	2004	0,1	2005	0,4	2004	0,1
Fiskeri						
Fiskefartøjer	2006	3 271	2006	158	2005	788
Samlet fiskerifangst, 1.000 tons	2006	811	2005	565	2004	205
Fangst af rejer i pct.	2006	1,3	2005	1,3	2004	61,2
Fangst af torsk og sej i pct.	2006	5,0	2005	19,8	2004	3,9
Industri og foderfisk i pct.	2006	64,0	2005	66,3
Skudte sæler	2006	-	2004	160 164

 Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*.

Tabel 458

Nøgletal for Færøerne og Grønland

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Byggeri og boligforhold						
Boligbestand	2006	2 657 000	2006	21 302
Gns. antal personer pr. bolig	2006	2,2	2006	2,7
Gns. boligareal, m ²	2006	113,5	2006	65,0
Tilgang af boliger	2005	27 617	2005	169	2005	192
Serviceerhverv						
Overnatninger i alt	2006	44 400 000	2005	105 848	2005	215 916
Indenlandske overnatninger i pct.	2006	50	2005	32	2005	49
Udenlandske overnatninger i pct.	2006	50	2005	68	2005	51
Heraf danske overnatninger i pct. af udenlandske overnatninger	•	•	2005	51	2005	62
Adgang til internet pct. af befolkning mellem 16 og 74 år	2006	89	2005	36	2005	41
Mobiltelefon pct. af befolkning mellem 16 og 74 år	2006	104	2005	127	2005	114
Udenrigshandel						
Import, mio. kr.	2006	505 379	2006	4 649	2005	3 591
Heraf import fra Danmark i pct.	•	•	2006	30,0	2005	79,9
Eksport mio. kr.	2006	544 628	2006	3 745	2005	2 426
Heraf eksport til Danmark i pct.	•	•	2006	12,2	2005	86,7
Eksport af fisk og fiskeprodukter i pct.	2006	3,1	2006	94,0	2005	87,0
Nationalregnskab						
Bruttonationalprodukt (BNP), årets priser, mio. kr.	2006	1 637 603	2003	9 699	2005	10 210
Årlig realvækst i pct. af BNP	2006	3,2	2005	2,0
BNP årets priser, pr indbygger, kr.	2006	300 638	2003	202 239	2005	179 434
Betalingsbalancen, løbende poster, mio. kr.	2006	39 445	2003	-130
Betalingsbalancen i pct. af BNP	2006	2,4	2003	-1,3
Offentlige finanser						
Overskud på offentlige finanser, mio. kr.	2006	69 072	2003	407	2005	565
Overskud på offentlige finanser i pct. af BNP	2006	4,2	2003	4,2	2005	5,5
Offentlige sektors nettogæld, mio. kr., ultimo året	2006	43 400	2003	3 052	2005	-2 439
Offentlige sektors nettogæld i pct. af BNP, ultimo året	2006	2,7	2003	31	2005	-24
Bloktilskud fra den danske stat, mio. kr.	•	•	2003	616	2005	3 069

Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt og Nordic Statistical Yearbook*.